

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
78 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2018

Наукове видання

Збірник тез доповідей 78 наукової конференції викладачів академії
23 – 27 квітня 2018 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій,
протокол № 12 від 24.04.2018 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова Єгоров Б.В., д.т.н., професор

Заступник голови Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Амбарцумянц Р.В., д-р техн. наук, професор

Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор

Бурдо О.Г., д.т.н., професор

Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор

Волков В.Е., д.т.н., професор

Гапонюк О.І., д.т.н., професор

Жигунов Д.О., д.т.н., доцент

Іоргачова К.Г., д.т.н., професор

Капрельянц Л.В., д.т.н., професор

Коваленко О.О., д.т.н., ст.н.с.

Косой Б.В., д.т.н., професор

Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор

Мардар М.Р., д.т.н., професор

Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор

Осипова Л.А., д-р техн. наук, доцент

Павлов О.І., д.е.н., професор

Плотніков В.М., д-р техн. наук, доцент

Станкевич Г.М., д.т.н., професор,

Савенко І.І., д.е.н., професор,

Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор

Ткаченко Н.А., д.т.н., професор,

Ткаченко О.Б., д.т.н., професор

Хобін В.А., д.т.н., професор,

Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор

Черно Н.К., д.т.н., професор

факторів внутрішнього та зовнішнього середовища і класифікації інформації на чотири групи: сильні сторони, слабкі сторони, можливості та загрози і виявлення зв'язків між групами [3, с. 115-116].

Об'єднання декількох методів, було здійснено К.О. Васьковською [3, с. 115-117] і представлено у вигляді КЕФ-аналізу (комплексний методичний підхід до аналізу конкурентоспроможності підприємства), який дозволяє проаналізувати ефективність діяльності промислового підприємства та його компетентність у комплексі, за допомогою певної системи показників (абсолютні та відносні показники фінансової діяльності, часткові показники, що використовуються для оцінки окремих видів операційної діяльності на підприємстві та ін.). Але даний метод оцінки рівня конкурентоспроможності підприємства, як і попередній, лише частково підходить для оцінки рівня конкурентоспроможності підприємств малого бізнесу, так як не приймає до уваги всю специфіку його ведення: особливості ведення бухгалтерського та податкового обліку на підприємстві, кількості працюючого персоналу, повної або майже повної відсутності інвестиційної діяльності, неможливості розрахунку більшої частини показників, із-за відсутності конкретних даних або їх обмеження у наслідок невеликих масштабів діяльності, зовнішніх та внутрішніх факторів впливу на конкурентоспроможність та ефективність діяльності тощо [3, с. 116-117].

Метод стратегічної карти – метод, що застосовується в системі стратегічного управління та оцінки ефективності діяльності підприємства, за допомогою різноманітних систем показників. Задача методу, зосередити увагу на тих аспектах діяльності підприємства, що в даний період та у перспективі є найбільш важливими для підприємства.

Метою застосування методу McKinsey, є – збільшення інвестицій та розвиток привабливих напрямлень на підприємстві, і навпаки, зменшення вкладень у напрямлення, позиція підприємства в яких є слабкою і не приносить достатнього прибутку.

Проведене дослідження, дозволяє зробити висновок, про те, що кожен з представлених методів, не може бути повністю використаним для оцінки рівня конкурентоспроможності підприємств малого бізнесу, так як має як свої певні переваги, так і значні недоліки. Тому, ми вважаємо, що застосування одного методу аналізу конкурентоспроможності для підприємств малого бізнесу є недоцільним, необхідно застосовувати адаптований для підприємств малого бізнесу симбіоз методів з урахуванням обмежень, що базуються на «теорії обмежень». Також, при необхідності, підприємства малого бізнесу, можуть додати власні показники, що будуть відповідати заздалегідь поставленим цілям та задачам підприємства.

Література

1. Баранюк Х.О. Підприємства малого бізнесу: дослідження методів аналізу конкурентоспроможності / Розвиток фінансової системи сучасного підприємства: обліково-аналітичний аспект : монографія / [В.В. Немченко, Л.В. Іванченкова, Г.О. Ткачук, Н.М. Купріна та ін.] ; за заг. ред. доктора екон. наук, проф. В.В. Немченко; Одеська національна академія харчових технологій. – Одеса: Фенікс, 2017. – С. 217-218.

2. Господарський Кодекс України від 16.01.2003 (із змінами та доповненнями): [Електроний ресурс]. – Верховна Рада України. – Кодекс України. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T030436.html

3. Баранюк Х.О. Методи оцінки конкурентоспроможності підприємств: дослідження та удосконалення/ Х.О. Баранюк // Інноваційна економіка. – 2017. – № 5-6 (69). – С. 113-118.

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ

**Мельник Ю.М., к.е.н., доцент кафедри обліку та аудиту
Одеська національна академія харчових технологій**

В складних умовах розвитку економіку України кожне промислове підприємство і його керівництво намагається покращити свій фінансовий стан та досягти не тільки стабільності, а й стрімкого розвитку. Шляхом вирішення даного завдання може стати створення цілісної системи управління запасами.

Актуальність теми полягає у вирішальній ролі запасів для будь-якого промислово-виробничого комплексу. Відповіді на питання: «Що, де, коли і скільки необхідно закупити та, ще важливіше, кому і як реалізовувати?», дає процес управління запасами. Управління запасами – це контроль всіх процесів доставки, зберігання та наявності товарів з метою забезпечення їх доступності при мінімальних витратах на зберігання.

Проблемами управління запасами підприємства в своїх роботах підіймали Уїлсон Р.Х [1], Стерлігова А.Н. [2], Каїрбеков Д.С та Локотко А.В. [3], Гаджинський А.М. [4], Басараб Д.А. [5], але результати цих наукових робіт не дають однозначного рішення щодо оптимізації запасів на підприємстві. Щодня виробляється все більше нових (інноваційних) видів товарів (послуг), які потребують особливих технологій виробництва, тому своєчасне постачання запасів – це пріоритетне завдання для менеджерів підприємства.

Згідно з П(с)БО № 9 «Запаси», термін запаси означає «активи, які утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством/установою».

Запаси визнаються активом, якщо існує імовірність того, що підприємство/установа отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з їх використанням, та їх вартість може бути достовірно визначена [6].

Необхідність запасів для функціонування підприємства – незаперечна, саме тому більшість керівників створюють відділи по управлінню запасами. Менеджери цих підрозділів розробляють систему управління та пристосовують її до особливостей виробництва. Системи управління запасами створюються для підтримки управлінських рішень у сфері запасів і включають:

- систему контролю і обліку рівня запасу на складах (як часто здійснюється контроль, які параметри підлягають обліку і контролю);
- систему організації замовлення на поповнення запасу (за яких умов робиться замовлення на поповнення запасу, як визначається розмір замовлення на поповнення запасу);
- моделі розрахунку запасів, що становлять (поточного, страхового, підготовчого та ін.);
- організаційну структуру управління;
- інфраструктуру (технічні засоби, устаткування, технологічна база, інформаційно-комп'ютерна підтримка).

Загалом всі системи управління можна розділити на дві групи:

1. Система управління з фіксованим розміром запасів.
2. Система управління з фіксованим інтервалом часу між замовленнями.

Перша група представляє собою систему оптимізації поставок в певному часовому інтервалі. Найпопулярнішою методологією визначення оптимального обсягу запасів є модель Уїлсона. Уїлсон вважав, що оптимальний обсяг запасів – це такий обсяг, який закінчується перед постачанням нового замовлення. Тобто поповнення запасів відбувається тільки тоді, коли попередні запаси повністю використанні.

Модель Уїлсона проста у розрахунках і використанні, але має ряд недоліків, головний з яких той, що методика підходить тільки для підприємств з одним типом продукції.

Методи управління з фіксованим інтервалом між замовленнями припускають, що поповнення запасів відбувається через рівні проміжки часу, при цьому максимальний розмір запасів залишається постійним, а змінюється тільки розмір замовлення. Головним представником даної групи є концепція «Justintime» [8].

Основний принцип японської концепції в тому, що технологія виробництва організована так, що всі матеріали, компоненти та напівфабрикати поступають в зазначеній кількості, зазначений час і в зазначене місце. Результати впровадження системи наступні:

- зниження запасів незавершеного виробництва;
- зниження запасів нереалізованої готової продукції на складах;
- зниження виробничих витрат (складські витрати);
- виробничий цикл скорочується;
- виробничий процес стає більш гнучким.

До головних недоліків цієї системи треба віднести: не можливість швидко відреагувати на неочікуваний попит (оскільки нема додаткових запасів), значна залежність виробництва від якості сировини (немає страхового запасу), зниження можливостей виправити брак, що раптово виник.

І систему з фіксованим розміром запасів, і систему з фіксованим інтервалом часу між замовленнями використовують на різних виробничих підприємствах, але більшість управлінців все одно стикаються з проблемами оптимізації. Вирішенням даних проблем може слугувати автоматизовані системи управління запасами.

Сучасна теорія управління ланцюгами поставок пропонує тільки один рецепт ефективного управління запасами: це вибудовування ланцюжка «від низу до верху», поставивши на чільне місце попит покупців. Такий підхід має незаперечні переваги, але виявляється складніше в реалізації. В першу чергу, для його втілення потрібні точні прогнози попиту – на кожному розподільному центрі, складі або точці продажу: до сотень тисяч прогнозів щодня. Не менш важливим є вибір рівня запасів, що дозволяє ефективно балансувати ризики дефіциту і затримок поставок, з одного боку, і витрати зберігання надлишків – з іншого. Нарешті, необхідний регулярний розрахунок потреб в поповненні – щоб замовлення формувалися в потрібному обсязі і в потрібний час, з урахуванням всіх умов і параметрів по всіх ланках ланцюжка поставок. Обсяг інформації з урахуванням усіх факторів, що впливають на управління запасами величезний, а рішення потрібно приймати щодня. Брак часу на всебічний аналіз призводить до неоптимальним дій, а в перспективі - до зростаючого накопичення неефективності. Рішенням є сучасне програмна (автоматизована) система оптимізації ланцюжків постачань.

До найбільш популярних відносяться Goods4Cast, DreamButton, MycroftAssistant та ForecastNOW!.

Управління запасами – тема, актуальна завжди, але вона стає ще важливіше в світі теперішніх та майбутніх тенденцій в економіці. І в контексті управління логістикою оптимізація запасів – ключовий, центральний аспект. Але і найскладніший: потрібно уважний щоденний аналіз продажів і залишків тисяч товарних позицій.

Література

1. Harris, F.W. «How Many Parts To Make At Once» Factory, The Magazine of Management, 10(2), 135-136, 152 (1913)
2. Стерлигова А.Н. Логинфо. – 2003. – № 12. – С. 50-55. – 2004. – № 1. <http://ecsocman.hse.ru/data/243/180/1217/AVS-XYZ - Loginfo.pdf>
3. Каирбеков Д.С. Инновационные методы управления запасами на предприятии [Електронний ресурс] / Д.С. Каирбеков, А.В. Локотко // Вестник КАСУ. – 2008. – № 4. Режим доступу: <http://www.vestnik-kafu.info/journal/16/593/>.
4. Гаджинский, А.М. Управление запасами в логистике / А.М. Гаджинский // Справочник экономиста. – 2008. – № 2.
5. Басараб Д.А. Моделі управління запасами підприємства в системі вартісно-орієнтованого управління / Д.А. Басараб. // Економіка і регіон. – 2014. – С. 89–93.
6. П(С)БО 9 «Запаси» № 246 від 20 жовтня 1999 р.
7. Модель Уилсона. Модель економічески обоснованного размера заказа [Електронний ресурс]. – 2015. – Режим доступу: http://afdanalyse.ru/publ/finansovyj_analiz/1/model_uilsona_model_ekonomicheskii_obosnovanno_go_razmera_zakaza_economic_ordering_quantity_eoq_model/5-1-0-333.

8. Системы «точно-в-срок» (JIT; just-in-time): их разработка и внедрение [Электронный ресурс]. – 2015. – Режим доступа: <http://www.elitarium.ru/sistema-jit-process-proizvodstva-kachestvo-rabota-vremja-rashody-celi-jeffektivnost/>.

ОСНОВНІ ЗАСАДИ ОЦІНКИ МАЙНА В УКРАЇНІ

Тарасова О.В., канд. екон. наук, доцент
Одеська національна академія харчових технологій

В сучасних умовах розвитку демократичних реформ в Україні особливого значення набуває така сфера професійної діяльності, як оціночна діяльність. Наукове осмислення об'єктивних економічних законів та практика країн з розвинутою ринковою економікою стали теоретичною базою становлення професійної оцінки в Україні. За останні роки сформувався також вітчизняний досвід діяльності з професійної оцінки майна.

Оцінка майна, майнових прав (далі – оцінка майна) – це процес визначення їх вартості на дату оцінки за процедурою, встановленою нормативно-правовими актами [1]. Вона є результатом практичної діяльності суб'єкта оціночної діяльності.

Оцінювачі – це фахівці, які мають відповідати жорстким вимогам щодо освіти, спеціальної підготовки і професійних навичок. Мета діяльності професійного оцінювача – дати об'єктивне та незалежне судження про втрати і вигоди, можливі під час укладання угоди між двома суб'єктами ринку.

В оціночній діяльності приймають участь дві сторони: замовник і оцінювач. Діяльність з оцінки майна розпочинається із складання відповідного завдання. У завданні має бути визначена мета оцінки і проведена ідентифікація майнового комплексу, що оцінюється, з чітким переліком всіх майнових об'єктів, які підлягають оцінці. Необхідно вказати дату оцінки, за станом на яку визначається вартість. При розробці завдання оцінювач має встановити який стандарт вартості йому необхідно оцінити. У практиці оцінки виділяють різні види вартості, які характеризуються власними особливостями розрахунку та застосування. Вибір того чи іншого виду вартості для оцінки залежить від поставленої мети. При здійсненні домовленостей і процесу оцінки необхідно дотримуватися встановлених вимог.

Вибір виду вартості дає можливість оцінювачу визначитися з методами розрахунку оцінки. В даний момент в практиці оцінювачів прийняті такі методи оцінки майна: метод витрат, метод аналогів продажу, метод прибутковості.

Основні засади оцінки майна включають низку загальноекономічних принципів:

— принцип корисності – майновий комплекс має вартість тільки тоді, коли він корисний потенційному власнику, тобто здатний задовольнити його очікувані потреби протягом певного часу;

— принцип заміщення – розумний інвестор не заплатить за даний об'єкт більше, ніж найменша ціна, яка замовляється за інший об'єкт з еквівалентною корисністю;

— принцип очікування – інвестор вкладає кошти в об'єкт сьогодні, так як очікує від об'єкта одержання потоку доходів у майбутньому. Оцінювана вартість – це поточна вартість всіх майбутніх доходів;

— принцип залежності від зовнішнього середовища – вартість майнового комплексу залежить від зовнішнього економічного середовища, в якому він експлуатується, і в свою чергу даний майновий комплекс впливає на вартість інших, пов'язаних з ним майнових комплексів;

— принцип відповідності між попитом і пропозицією – ціни стабільні тоді, коли між попитом і пропозицією на ринку встановлюється відповідність. Наявність дефіциту, тобто перевищення попиту над пропозицією, підвищує ціну;

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ	
Мельник Ю.М.	327
ОСНОВНІ ЗАСАДИ ОЦІНКИ МАЙНА В УКРАЇНІ	
Тарасова О.В.	329
ОСОБЛИВОСТІ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ НА МАЛОМУ ПІДПРИЄМСТВІ	
Стасюкова К.В., Головаченко Л.М.	331
ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ ДОВКІЛЛЯ	
Маркова Т.Д.	332
АВТОМАТИЗОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	
Пчелянська Г.Б., Пчелянський Д.П.	333

**СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА»**

СУЧАСНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК У СВІТЛІ ТЕОРІЇ ЦИКЛІВ М.Д. КОНДРАТЬЄВА	
Ткачук Т.І., Павленко Г.М.	334
НАПРЯМИ АКТИВІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ РИНКУ ЗЕМЛІ В УКРАЇНІ	
Криницька О.О., Бондар К.С.	335
ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ, ЇХНЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ТА СПОСОБИ ОТРИМАННЯ	
Руммо В.В.	337

**СЕКЦІЯ «СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ НАУКИ, ФІЗИЧНА
КУЛЬТУРА ТА СПОРТ»**

ПАРТНЕРСТВО УКРАЇНА – НАТО: ІСТОРІЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	
Ангелов Г.В., Соловей А.О., Ботіка Т.С.	338
ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ СУСПІЛЬСТВОМ	
Ангелов Г.В., Іванов Є.В.	339
ІСТОРИЧНІ РЕАЛІЇ МІЖКУЛЬТУРНОГО ДІАЛОГУ	
Соловей А.О., Ботіка Т.С.	341
ПОЛІТИКА НАЦИСТСЬКОЇ ДЕРЖАВИ ЩОДО СІМ'Ї	
Дмитрашко С.А.	342
ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ АВТОРСЬКОГО ПРАВА СТУДЕНТАМИ ОНАХТ, НА ПРИКЛАДІ ФАН-ТВОРЧОСТІ	
Дружкова І.С.	344
ДО ПРОБЛЕМИ ОНТОЛОГІЧНОГО СТАТУСУ МЕДІА	
Пурцхванідзе О.В.	346
СПЕЦИФІКА ПОСТНЕКЛАСИЧНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ЗНАННЯ ТА ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНОГО ІНЖИНІРИНГУ	
Лар'яновський І.С.	348
СІМ'Я ТА ЇЇ ФУНКЦІЇ В ПРОЦЕСІ СОЦІАЛЬНОГО ВИВЧЕННЯ	
Мамроцька О.А.	350
МІСЦЕ ТА РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СУЧАСНІЙ ПСИХОЛОГІЇ	
Черняк Г.А.	351
ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА КОГНІТИВНІ НАВАНТАЖЕННЯ НА ПСИХІКУ ЛЮДИНИ	
Черняк Г.А.	353
ПРОБЛЕМА ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ У КОНТЕКСТІ ПРОЦЕСІВ ДЕКОМУНІЗАЦІЇ	
Шишко О.Г.	354
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ УКЛАДЕННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ В ПРОЕКТІ ТРУДОВОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ	
Самокиш В.П.	356
МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА РЕЖИМИ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, СУЧАСНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД	
Осадча І.А.	358
ДЕПУТАТСЬКА НЕДОТОРКАНИСТЬ ЯК ОДНА З ОЗНАК ПРАВОВОЇ УКРАЇНИ: ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇЇ РЕФОРМУВАННЯ	
Орлова В.О., Жигайло П.О.	359